

D. I.
SUCHIANU

Actori -copii

Unul din cele mai sigure semne indicatoare a nivelului de civilizație este interesul pentru minunatul personaj care e copilul. În clipa de față se prepară pentru ecranele românești două filme extrem de artistice și foarte diferite: unul de Walt Disney (*Mary Poppins*), altul sovietic (*Un amanet ciudat*), unde găsim patru portrete de copil de o uimitoare originalitate. Aceasta mi-a dat ideea să vorbesc aici despre o importantă și interesantă categorie de actori, de care nu s-a ocupat pînă acum nimeni la noi. E vorba de actorii-copii. Deși primele asemenea vedete au fost franceze (Bébé Abélard, Bout de Zan), fenomenul e totuși american. Acolo s-a născut filmul în care rolul principal aparținea unui copil (uneori chiar de țîță). Acolo, actori ca Jackie Coogan (*The Kid* al lui Chaplin), Shirley Temple, Jackie Cooper, Elisabeth Taylor (în *National Velvet*), Mickey Rooney, Judy Garland, Freddie Bartholomew (Mîcul Lord Fauntleroy), Deanna Durbin, desfășurau performanțe aprofundat psihologice, egale ca artă cu ale oricărui mare actor adult. Ei interpretau roluri individuale, nu făceau figurație colectivă (ca de pildă, în *Filantropul* lui Buster Keaton, unde năvălesc câteva zeci de puști, care se mîrginesc să apară și să facă gălăgie). Să nu se creadă însă că cei cîțiva citiți mai sus sînt singurii titulari de „lead” de „leading parts”, de roluri principale. Asemenea actori, la Hollywood, se găseau în foarte mare cantitate. Iată aici o fotografie luată la o petrecere între colegi, acasă la Freddie

Bartholomew (1937), unde sînt „pozați”, peste treizeci de copii-vedetă. Cîtăm cîteva nume: Douglas Scott, Jame Withers, Tommy Kelly, Freddie Bartholomew, Juanita Quingley, Spanky Mc Farland, gemenii Mauch, Judy Garland, Bonita Granville, Virginia Weidler, Dickie Moore, June Lokhart, Scotty Beckett. Și, să se observe că printre ei nu figurează niciunul din faimoasa bandă a *ingerilor cu fețe murdare*, sau *Dead end Kids*, adică „copiii din filmul *Dead End* (în România, *Periferie* de Wyler). Aceștia, deși jucau în grup, aveau fiecare o personalitate actoricească foarte reliefată, egală cu a unui Coogan sau Rooney. Se numeau: Bobby Jordan, Huntz Hall, Billy Halop, Leo Corcoy, Bernard Hunsley și Gabriel Dell.

Viața, cariera, destinul acestor stele-copii nu sînt, la toți, la fel. Dar, *la toți, la fel* de interesante și de curioase.

„À tout seigneur tout honneur”. Incepem cu cel mai, ca să zicem așa, „tînăr”. Cu Baby Leroy, care a atins culmile gloriei oa sugaci. Avea numai șase luni, cînd *New York Times* anunța că „fan-mail”-ul său, adică numărul de scrisori primite de la admiratori (*fan*, prescurtare de la *fanatic*), nu era întrecut de nici un alt star domnitor (*reigning*) din Hollywood.

Baby Leroy s-a născut la Altadena, în California, în 1932. Părinții săi divorțaseră cu puțină vreme înainte de nașterea lui. Maică-sa nu avea nici ea prea mulți ani. Deabia șaisprezece. Așa că, atunci cînd băiatul a împlinit șase luni și a fost angajat

*O petrecere
organizată de
Freddie Bartholomew
în 1937
a reunit
pe mulți
dintre
cei mai cunoscuți
actori-copii
ai epocii*

de marele Taurog, ca să joace împreună cu Maurice Chevalier în *Bedtime Story* (*Ora culcării*), nu avea nimeni dreptul să iscălească contractul pentru el. A trebuit ca cineva să-l înfiece. Pe mamică-sa nu era nevoie să o înfiece nimeni, căci era înfiată gata, pentru simplul motiv că era propria fiică legitimă a noului părinte adoptiv.

De ce credeți că fusese preferat micul sugaci altor nenumărați colegi? Pentru că autorii viitorului film căutau un copil de țigă, care să aibă exact buza inferioară ieșită în afară a Habsburgilor (Hapsburgilor pronunțau și ortografiau cei de la Hollywood acest nobil „substanțif“). Dar, oare de ce era atîta nevoie de prognatismul celebrei dinastii imperiale austriace? Era oare un film istoric în cadrul aulic al Sfîntului Imperiu al Națiunii Germanice? Nicidecum. Era, din contra, o poveste foarte fișneată, în care Chevalier făcea pe un crai vesel, chefliu și milionar. Într-o bună zi, găsește în automobilul său un pachetel. Era un copil în scutece. Valetul, prietenii și tot personalul domestic erau convinși că micul musafir este un simplu „păcat boieresc“ al conașului. Care conaș fu, el însuși, obligat să creadă asta, deoarece progenitura avea bine-cunoscuta buză inferioară ieșită în afară a lui Maurice Chevalier.

Dar, *patras!* Într-o zi, prețiosul prognatism dispăru de pe organul bucal al prețiosului artist. Toate prim-planurile au fost atunci recondiționate cu pensula, fotogramă cu fotogramă, pentru a reconstitui prolongi-

rea labială, cerută de drama în curs. Dar asta nu dură mult. Căci se descoperi repede cauza nenorocirii (și, în fond, a fericirii). Copilașul obișnuia să smulgă nasturi de la persoanele care-l amuzau, nasturi pe care îi sugea conștiincios, ținîndu-i toată ziua sub buza de jos. Din cînd în cînd îi scuipa. Și dispărea atunci orice ereditate „hap“-sburgică. Regizorul, deci, n-avea decît să-i procure artistului o nasture nou, fără a mai recurge la plastică chirurgicală pe celuloid.

Turnarea filmului a durat o lună și jumătate, în care timp tînărul nostru exaspera pe colaboratorii săi cu tot felul de inițiative biologice, ca de pildă apariția unui dinte. Și atunci (serie biografială), „decît să se prăpădească toată cantitatea de peliculă deja turnată, producătorii au preferat să ia o hotărîre eroică: i-au scos băiatului dintele“. „Copilul joacă teatru în chip fascinant“, scria un critic cinematografic din acea vreme; „el te ascultă în mod inteligent și reacționează ca un adult. Cum oare regizorul a scos asta de la el, nu știu. Știu doar că n-am întîlnit niciodată un copil care să mîrie cu atîtea înțelesuri“. Aceste „înțelesuri“ evocate de bolboroselile genialului plod s-au precizat cînd acesta a mai „îmbătrînit“ nișel. Într-adevăr, la vîrsta de un an și jumătate, așa-zisele murmure au devenit „unprintable“ (adică imposibil de tipărit). Într-adevăr, gîngurelele suavului copil nu erau decît reproducerea exactă (scrie biografială) «a înjurăturilor auzite de „artist“ pe platoul de filmare».

Jackie Coogan (stînga), semnînd un contract. Martori interesați: tatăl și fratele mai mic (în scutece).

Acel platou era un adevărat laborator de experimente pavloviene. Personalul obținea de la băiețel reflexe condiționate sigure. Astfel, «cînd secretara de platou cerea „ar-

Freddie Bartholomew cu mătusa sa, Cissy, 1935

tistului“ să plîngă, atunci d-na Rachel Smith, delegata biroului municipal de educație din Los Angeles, n-avea decât să-i sufle nasul vedetei, care începea să-lăcrămeze și să zbiere ca din gură de șarpe».

Din nefericire, junele artist avea și reflexe condiționate personale. Odată, Claudette Colbert l-a găsit în atelierul de țîmpărie jucîndu-se cu țîmparul de-a păsărele. „Și ce a răspuns atunci păsărica?“, îl întrebă țîmparul. „Pip, pip!“ răspunse băiatul, „înfigînd, în formă de cioc, degetele într-un obiect strălucitor, care se întîmpla să fie tocmai ochii bunului țîmpar“.

Celebrul actor W. C. Fields i-a fost partener într-o mulțime de filme, ca *The Torch Singer*, *Design for Living* (de Lubitsch), *Alice in Wonderland*, *Miss Fane's Baby is Stolen*, *It's a Gift*, *Tillie and Gus*, *The Old-Fashioned Way*. Fields era exasperat de ideile personale ale băiatului care îi smulgea ceasul de la brîu și-l arunca în supă, sau îl plezneca cu lingurița cu fasole caldă în obraz. O dată, întrebă „cum îți place miucîțul?“, a răspuns: „Fiert!“ Altfădată, văzînd-o pe responsabilă Smith că aduce copilului zeama de portocale, s-a oferit el să-i dea fuzmeătorului păpița. Și atunci, scoțînd din buzunar butelia cu gin de 100 de grade, toarnă vîrila băutură în „gius“-ul băiețelului, pe care îl îmbată turtă, îl adoarme buștean, și-l face mahmur pentru restul zilei. Dar dacă, în genere, actrițe ca Gloria Swanson sau Carole Lombard refuzau net să joace cu el, altele îl găseau plin de sex-appeal. De pildă, Mae West l-a înscris al doisprezecelea, printre burlacii candidați la mîna ei și l-a declarat „cel mai eligibil holtei pentru viitorii douăzeci de ani“.

Repede și-a început cariera, repede și-a sfîrșit-o. La trei ani. Zadarnic, scenograful construiau mobile de zece metri pentru ca el să pară mai departe mititel. Trucul se vedea. Și marea mică vedetă căzu într-un anonimăt nu numai definitiv, dar adorat de însuși zisul-anonim. Iar cînd, în 1965, Lee Crane, pentru un „show“ la TV, căuta să adune „child-star“-urile de altădată, detectivul l-a găsit pe Leroy în chip de tînar de 32 de ani, arătos, bronzat, pe o plajă din sudul Californiei, exercitînd meseria de *lifeguard*, adică de înotător-salvator de la înec. Interviewat de reporterul Dave Smith de la Associated Press, junele „salvamar“ i-a vorbit așa: „Îmi petrec zilele înotînd, făcînd surfing în picioare pe valuri, plonjînd, făcînd ski nautic, sau vînațoare subacvatică, și mă desfăt privind la lumea care se omoară zilnic muncînd. Sînt sigur că toți aceștia mor de pofta să-și cîștige pînea ca mine“.

Să nu credeți însă că-i place să se destăinuiească altora. Din contra, cultivă cu delicii anonimatul, și adoră să fie lăsat în pace. Nici mami-și nu-i dă adresa. Cît despre mica lui aventură de vedetă, n-a păstrat din ea nici cea mai mică amintire. Cel mult, crede pe cuvînt pe cei care-i spun că a fost așa!

Ronald Leroy Overacker, in 1939...

și în 1965.

*Jackie Coogan, la începuturile carierei,
în „A Boy of Flanders”, și...*

...în 1958, în „Lonelyhearts”

